

له ژیر جامانه که ی عومر خاوهر بایه کگیرین

عەلی مەحمود محمد

که مپینه که و که مپینی ئەنفال و هه له بجه به بی دایک و باوک له دایک بوو، تابییته به چه تریک بۆ یه کخستنی هه و لای دلسۆزانی گه له که مان له پینا و پسا کردنی ئەو تاوانانه و تاوانبار کردنی بکه ره کانی دیاره هه نگاهه کانی تانیستای ره نگدانه وه ی له بواری راگه یاندندا و کۆبونه وه کانی له پالتاک دا بوه هۆی ئەوه ی ته وای دهسته و گروپه کان له ناوخۆی کوردستان و دهر وه بیدار بکاته وه و ئەوانیش خۆ ئاماده کهن بۆ یاد کردنه وه ی ئەم یاده وه ریا نه که ئەم سال جدی تر بووه. دروشمه کانی له دادگایی بکه ره کانی خۆی ده بینیتته وه.

دیاره نامه ی مامۆستا (عیصمهت شریف وانلی) و بانگه وازی ۱۲ نوسه رو سیاسه ته مەداری گه له که شمان ئاوی جۆگه له ی که مپینه که ی به هیژترو مه زنتر کردو بالایان به خۆپیشاندانه که ی کۆپنهاگن کرد. شه رعیه تی جه ماوه ری زیاتریان به داخوازیه کانی که مپینه که به خشی، که له ملاو له و لاوه هه نگاهه دهنرا بۆ بن که ول کردن و داته پاندنی. خۆزگه کاروانی دیکه ی له م چه شنه بۆ پشتگیری له و خۆپیشاندانه له لایه ن نوسه ران و سیاسی و جه ماوه ری گه له که مان به ری ده خری، تابییته دهریا به کی و امه زن و ئیمهش ته نها دلۆپیک بین له و دهریا مه زنه، که مپین بۆ جۆشدان و یه کخستن و پرا دیکاله کردنی داخوازیه کان دروست بووه. ژیر جه مانه که ی عومر خاوه ریش باره گای سه ره کییه که یه تی، ئەو باره گایه ش ئەوه ند ه مه زنه جیگه ی نه ک هه موو کوردمرۆفایه تیشی له ژیردا ده بینته وه.

ژیر ئەم جامانه یه ش ته نها، جیگه ی سه نگه ری دوژمنانی گه له که مان و تاوانبارانی ره نگا و ره نگی تیدا نابیتته وه. جیگه ی هه لڤشتنی قین و دژایه تی بۆ هیه چ حزب و گروپ و که ساییه ته یه کی دلسۆزی ئەم گه له ی تیدا نابیتته وه.

ئه گه ر ئەم به رپژانه ویستویانه له رپگه ی بانگه وازه که یانه وه، جه ماوه ر له کۆپنهاگن ساردکه نه وه وه ک خه لگانی دیکه ده یکه ن ئەوا دیسانه وه ده کریت به زمانیکی شارستانیا نه و گفتوگو له گه لیان بدویین.

به داخه وه ئەوه کاری کاک سه لام نه بوو ده ست بۆ ئەو شیوازه نووسینه به ریته که پاشتر هه له که له لایه ن که سانیکه وه قۆسترایه وه، تاکونده ی قینه کانیان به به ریژ (حه مه سه عید حه سه ن) و ئەو که له نوسه رانه ی گه له که مان هه لڤژن. ئیتر نازانم ئەو ماله ره چۆن رپگه ی به خۆی دا ئەم کاره راپه ریینی. دوو که س که گویه دوو چالاک و هه لڤسورپینه ری که مپین، له دوو تووی به ناو دوو وتاردا کۆمه لیک جنیویان چنیوه ته وه و له و رپگه یه وه هیرشیان کردۆته سه ر کاک (حه مه سه عید حه سه ن) و ئەو که له شاعیرو نووسه رو سیاسیا نه ی گه له که مان. دیاره (حه مه سه عید حه سه ن) نووسه ریکی ده ست نه پاریزه، له رپگه ی ساتیره کانییه وه حیزب و رپکخراو نه ماوه زله ی نووسینی ئەمی بهر نه که وتبی، بۆیه زۆر ناوه ندو که س به ئاشکرا، یان له دلله وه دژایه تی ده که ن. ئیستاش سه لام ئەم دهرگایه ده خاته سه ریشت، هه لیکه ره خساند بۆ دژایه تی کردنی هیژا حه مه سه عید، به لام ژیر جامانه که ی عومر خاوه ر، که هیژا حه مه سه عید هاوشاری و هاوبیرو هاوپرۆ و که س و دلسۆزیه تی ده کریت رپگه بده ین بکریتته ئەو سه نگه ره؟ من ئەگه ر خوینه واریم هه بیته ئەو دوو نوسه ره که ناوی (ئا. . . ع) و (ئا. . . پ) یان بۆ خویان هه لڤژاردوو هه ر یه ک که سن و به یه ک قه له م و یه ک زمان به لام به دوو ناوه وه بابه ته که یان نووسیوه. که له به شیک له نووسینه کانیان ده سه ته واژه ی هه له شیان بۆ سه لام به کار هیناوه، که ئەمه ش نیشانه ی نه خوینده واری ئەو برا زۆر به ریژه یه. بۆ نمونه (ئا) به هه له ده سه ته واژه ی سه ربازی ده ست و پی سپی بۆ سه لام به کار دینی. که ئەمه ش به که سی بی ده سه لات ده وتریت. له کاتی کدا سه لام به ته وای پیچه وانه ی ئەمه یه. هه روه ها ده نووسیته ده بوایه سه لامی له ریزی نووسه ران دیاری بکر دایه. به لام ئایا ره خنه ی سه لام ئەوه یه ناوی دیاری نه کراوه، یاخود ئەوان له بانگه وازه که دا ناوی که مپینان نه هیناوه.

ههروهه ده نووسیتت همه سه عید به م کاره به ره لایانه ی کاک سه لامی له کار خست. من سه رم له م پرسته یه ده رناچیت و باخوینه ره لامی بداته وه. ئەم کوده تایه چی بووه همه سه عید کردویه تی.

له په ره گرافیکیکه ده لیت: مافی خۆمانه داوای مافی زهوت لیکراوی خۆمانی لی بکهین. دیاره ئیمه ئاگامان لی نییه که هیژا (همه سه عید سه سن) عه لی سه سن مه جیده و خۆی شاردۆته وه له په رنگیکی که ده ده رکه وتوه. هه رچی (ئا. . . . پ) ده نووسیت، (ده یانه ویت خۆیان له ئیمه بکه نه ئاغاو کوخاو، پاره ستن خۆتان ده ست بکیشنه وه ده نا به ده ردی کوخاکه ی چه مچه مال ده برین!)

به لام ئەو براده ره ئایا ده زانیتت جه ماوه ری چه مچه مال له نیوان ئەو وئو دوانزه که له نووسه ره کامیان هه لده بریتت؟ له کۆتایدا به و به پرزه ی که به دووناوی جیاواز و به مال په ره که و کاک سه لامیش ده لیم، ئەم کردارانه له خزمهت کیشه ی ره وای ئەنفال و هه له بجه نییه. کاردانه وه کانتان نیگه تیفه و ئیش و ئازاری که س وکاری قوربانیه کان ده دات، ئەوان هه ول و تیکۆشانی هاوبه شیان لیمان ده ویت، تکایه مال په رو قه له مه کانتان با له پیناویه که خستنی چالاکیه کان و جۆشدانی بیت